

HE asiakkaan valinnanvapaudesta sosiaali- ja terveydenhuollossa

Sosiaali- ja terveysvaliokunta, Teema ICT
20.6.2017

Marjukka Turunen, muutosjohtaja
Kela

Lainsäädännön tavoitteet

- Asiakkaan valinnanvapaudesta sosiaali- ja terveydenhuollossa annettu esitys sisältää kokonaan uudet periaatteet, joiden tavoitteena on parantaa palvelujen saatavuutta, laatua ja vahvistaa kannusteita kustannustehokkaampaan toimintaan.
- Koordinoidulla, systemaattisella, riittävästi resursoidulla ja aikataulutetulla toimeenpanolla tavoitteisiin voidaan päästä
 - Tämä edellyttää kuitenkin pikaisesti tiettyjä linjauksia valtakunnan tasolla.

Linjaustarpeet

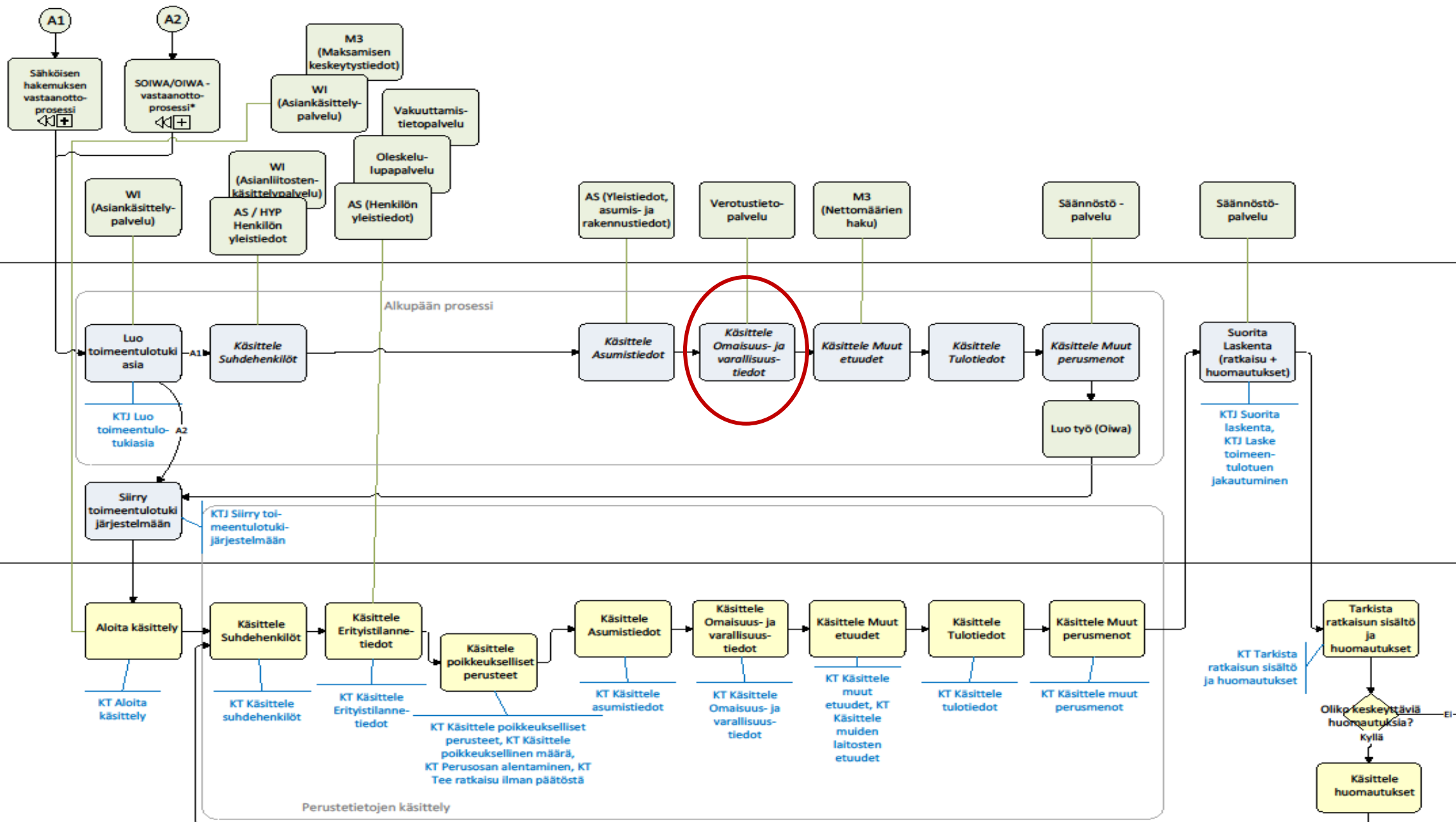
- Kela rakentaa tehtyjen linjausten mukaisesti pilotointeihin tarvittavat kansalliset tietojärjestelmät
- Valinnanvapaudet pilotointi pitää sisällään sote-keskus pilotoinnin ja henkilökohtaisen budjetoinnin pilotoinnin
 - Sote-keskus pilotoinnin tavoitteena korvausten mallinnusten testaaminen ja asiakkaan valitseman palveluntuottajan vaihtaminen
 - Henkilökohtaisen budjetin pilotoinnin tavoitteena on prosessin ja budjetin laskemisen mallintaminen ja seurantajärjestelmän kehittäminen
- Pilotointien ict-järjestelmät rakennetaan mahdollisimman uutta hyödyntäen, rakentaen tavoitetilan ensimmäistä versiota
 - Ei siirtymäkauden ratkaisuja, ei kaksinkertaista työtä, hyödynnetään pohjaa asteittain

Linjaustarpeet

- Aika alkaa käydä vähiin, rahoitus varmistuu vasta lainsäädäntöpakettien tultua vahvistetuiksi
- Tavoitetilaa rakennetaan pala palalta askeltaen, lisäten aina seuraavassa versiossa laajennusta aikaisempaa hyödyntäen koko ajan samalla oppien ja kokemusta keräten – ei lähdetä rakentamaan tavoitetilaa pikaisella aikataululla mutta tavoitetila tulee olla määriteltynä riittävällä tasolla kun ensimmäistä versiota lähdetään rakentamaan pilotteihin
- Pilotointeihin rakennettavien palveluiden aikataulu erittäin tiukka, mitään laajaa tai hienoa kokonaisuutta ei ehdiä toteuttaa
- *Tavoitetilan tiedonhallintapalvelujen toimijuudet linjattava pikaisesti – tavoitetilan palveluja on lähdettävä rakentamaan pilotointeihin edellytettävien järjestelmäkokonaisuuksien rinnalla*

Valinnanvapauden ja uudistuksen tarvitsemat tiedot

- Kelan olemassa olevaa organisaatiota olisi mahdollista hyödyntää myös muussa valinnanvapautta koskevan lainsäädännön toimeenpanossa. Digitalisaatio sekä operatiivinen toimeenpano edellyttää valtakunnallista toimijuutta, jotta asiakkaiden, maakuntien ja palveluntuottajien prosessit saadaan mallinnettua ja sitä kautta myös kuvattua mitä tietoja prosesseissa tarvitaan.
- *Tietojärjestelmien rakentaminen edellyttää tietojen ja prosessien mallinnusta.* Tätä kautta selviää, mitä tietoja tarvitaan seurannan, valvonnan, innovaatioiden ja muun kehittämisen sekä tiedolla johtamisen näkökulmasta. Kela voisi valtakunnallisena, olemassa olevana organisaationa koordinoida tätä työtä ja toteuttaa työn tulevien maakuntien alueilla.

Maakuntien pilottien kansalliset tietojärjestelmäpalvelut 2018

Luonnos

Henkilöasiakas

Palvelun järjestäjä

Palvelun tuottaja

Asiakasryhmät

Käyttöliittymät

Palvelut

Eräajot & Integraatiot

Tietovarannot

Omakanta.fi

- Tunnistautuminen
- Info- ja neuvontapalvelut
- Omien tietojen katselu
- Palvelutuottajien selaus
- Palvelutuottajan valinta
- (Palvelutuottajan vaihto)
- (Palveluntuottajan vaihdon syy)

Kela.fi

- Omien tietojen ylläpito
- Hyväksytyjen palvelutuottajien sopimusten rekisteröinti /päivitys
- Palvelutuottajien tietojen ylläpito
- Palveluntuottajan valinta/vaihto asiakkaan puolesta (toisen puolesta asiointi)
- Listaus valinnan tekemättömistä
- Listaus asiakkaista palveluntuottajittain
- Automaattinen palveluntuottajan valinta (ajoitus?)

Kela.fi

- Asiakastietojen katselunäyttö
- Vastuulla olevien asiakkaiden listaus
- Asiakas- ja valintatietojen välitys palveluntuottajan tietojärjestelmään *)

Asiakastietojen perustaminen
VTJ-muutostietojen ylläpito
Kapitaatiomaksatus?

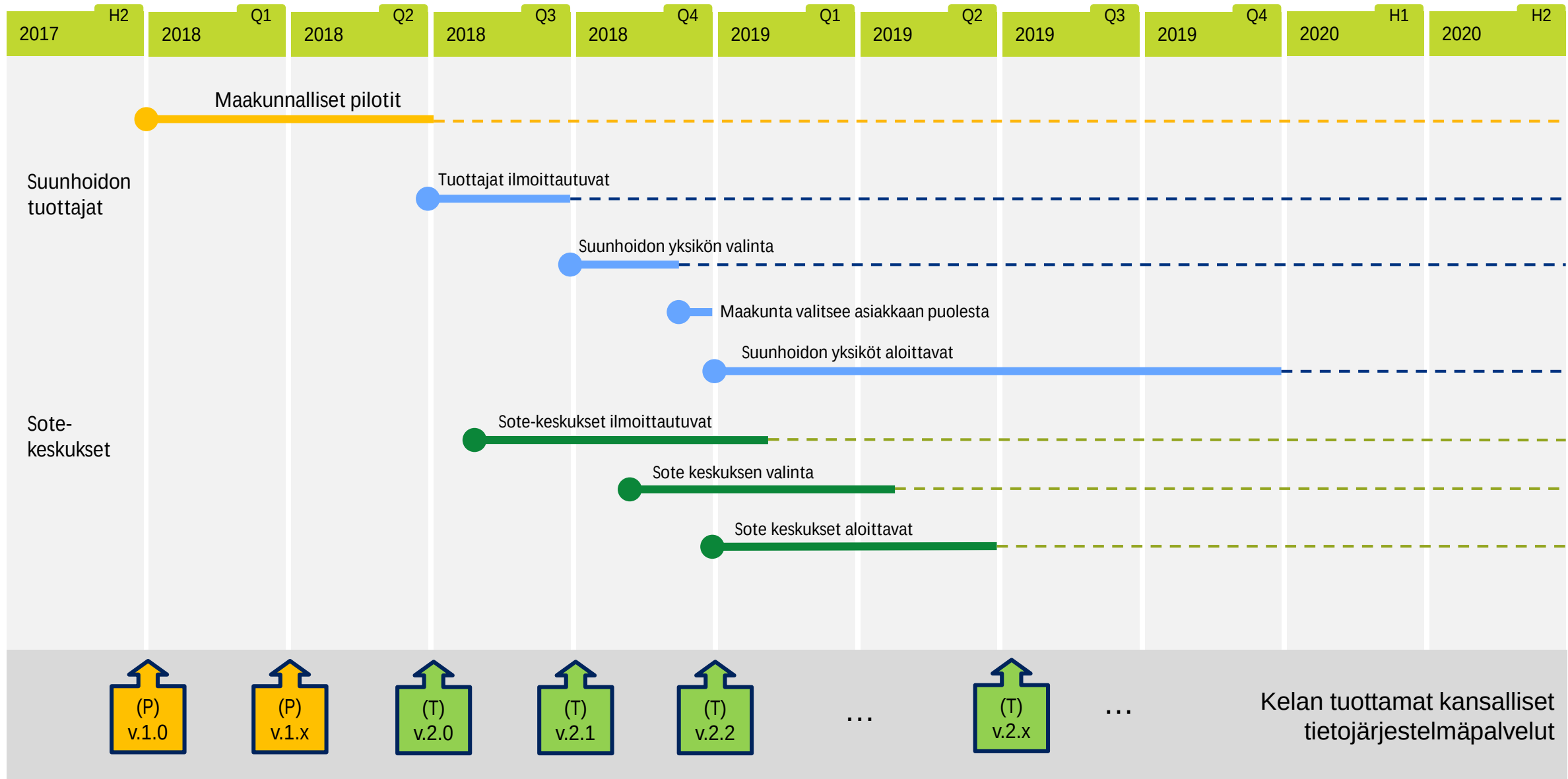
*) sovellusintegraatio potilastietojärjestelmiin

Asiakastiedot

Palvelun järjestäjän tiedot

Palvelun tuottajatiedot

Roadmap

Kelan ICT-toiminnan yhtiöittäminen

Maan hallitus linjasi puoliväliriihessään 25.4.2017, että Kelan kehittämien ja tuottamien sosiaali- ja terveydenhuollon kansallisten tietopalvelujen osalta tulee selvittää, tulisivatko palvelut yhtiöittää Kela -konserniin kuuluvaan erilliseen yhtiöön. Selvitystä tehdään Kelan johdolla ja pohjana on tytäryhtiömalli.

Työmääräennusteen jäsennys:

Tiedonhallintapalvelut

1) Asiakkaan valinnan toteuttava palvelu,

- jonka välityksellä asiakas voi ilmoittautua haluamansa suoran valinnan palvelun tuottajan ja maakunnan liikelaitoksen asiakkaaksi

2) Valinnanvapauden tietopalvelu,

- jossa on tiedot kaikista tämän lain mukaisista valinnanvapauspalvelujen tuottajista ja niiden palveluista

3) Tuottajahallintapalvelu,

- jonka välityksellä tuottajat tekevät 44, 54 ja 55 §:n mukaiset ilmoitukset ja jossa on maakuntien hyväksymät suoran valinnan palvelun tuottajat ja tuottajien kanssa tehdyt sopimukset

4) Palvelutuotannon seurantapalvelu,

- jolla toimitetaan tiedot asiakkaiden saamista palveluista maakunnalle sekä asiakassetelin ja henkilökohtaisen budjetin antajalle

5) Palvelun tuottajien yhteiskuntavastuun tietopalvelu,

- jossa on 57 §:n mukaiset tiedot palvelun tuottajan toiminnasta ja taloudesta

Muut työkokonaisuudet:

6) Maksatus

7) Yhteistestaus

8) Kansalaisviestintä ja neuvonta

9) Hankehallinta, koordinointi ja yhteistyö

Lisäksi on ennustettu tarvittavat

10) Infrainvestoinnit

Pitkän ajan työmääräennusteen oletukset ja reunaehdot

- Työmääräennuste on laadittu epävakaassa toimintaympäristössä eikä kaikkia mahdollisia oletuksia ja reunaehtoja ole ennusteessa voitu huomioida.
- Sekä valinnanvapauden lainsäädäntö että tiedonhallintapalveluiden toteuttaminen perustuu kokeilukulttuurin hyödyntämiseen ja pilotointien kautta tapahtuvaan ymmärryksen lisääntymiseen toteutettavasta kokonaisuudesta.
- Työmääräennusteen toteutumistodennäköisyys laskee mitä kauempana olevaa tulevaisuutta ennustetaan.
- Työmääräennustetta ei tulevaisuudessa voi käyttää toteutuneiden työmäärien vertailukohtana vaan vertailu tulee tehdä hyväksytyjen hanke-/projekti-suunnitelmien työmääräarvioihin.

Pitkän ajan työmääräennusteen oletukset ja reunaehdot

- Työmääräennusteen pohjana on ollut Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi asiakkaan valinnanvapaudesta 9.5.2017.
- Lisäksi on hyödynnetty Valinnanvapauden kokonaisarkkitehtuuriprojektin työkuvauksia.
- Työmääräennustetta tehdessä ei ole ollut tiedossa eri toimijoiden vastuut tekemisen osalta.
- Asiakassetelien ja henkilökohtaisen budjetin toteutukseen liittyvää työmäärää ole tässä ennustettu. Näiden osalta tavoitetilä on vielä avoin.
- Potilas- ja asiakastietojärjestelmiin tarvittavat muutokset eivät sisälly työmääräennusteeseen.
- Suomi.fi palveluiden osuus ei sisälly työmääräennusteeseen
- Työmääräennusteen perusteena ei ole ollut käytettävissä minkään taseisia vaatimusmäärittelyjä.
- Koulutuksiin liittyviä tehtäviä ei ole huomioitu työmäärissä.
- Kansalaisneuvonnan Kelan osuus kattaa kaikkien Sote-toimijoiden tuen ja neuvonnan viimeisellä tasolla (substanssineuvonta, ICT-tuki ja valvonta). ICT-tuen osuus 2-3 htv, muu substanssia. Työmääräennuste perustuu alle 10 000 yhteydenottoon/kk.
- Oletuksena on, että käytössä on valtakunnallisesti yhtenäiset kooditukset ja luokitukset sekä maksatuksen perusteet
- Kanta-ympäristöä voidaan hyödyntää, mikäli sen laajentamiseen saadaan kohdistettu rahoitus. Tällöin voidaan esitetyistä infra-kustannuksista säästää huomattava osa. Tässä arviossa on esitetty kustannukset täysin uuden infra-ympäristön perustamiseen.
- Mikäli työpanosta joudutaan hankkimaan ostopalveluna ovat kustannukset siltä osin n. kaksinkertaiset.

Pitkän ajan työmääräennuste

Toteutettavat palvelut	Työmääräennuste toteutukselle v. 2017-2020 htv				Resurssi- varaus/v.
	2017	2018	2019	2020	2021-2025
Asiakkaan valinnan toteuttava palvelu	6,8 1 026 000 €	12,4 1 857 600 €	7,9 1 184 400 €	2,8 414 000 €	2,0 306 000 €
Valinnanvapauden tietopalvelu	2,6 396 000 €	10,5 1 569 600 €	4,5 680 400 €	2,8 414 000 €	2,0 306 000 €
Tuottajahallintapalvelu	1,9 279 000 €	7,7 1 157 400 €	9,3 1 389 600 €	3,7 558 000 €	1,2 180 000 €
Palvelutuotannon seurantapalvelu	0,6 90 000 €	4,0 594 000 €	3,2 486 000 €	3,0 450 000 €	1,2 180 000 €
Palvelun tuottajien yhteiskuntavastuun tietopalvelu	0,0 0 €	0,0 0 €	0,0 0 €	4,8 720 000 €	0,6 90 000 €
Maksatus	1,0 144 000 €	7,2 1 076 400 €	7,0 1 047 600 €	3,7 558 000 €	2,4 360 000 €
Yhteistestaus	0,0 0 €	8,2 1 224 000 €	9,4 1 404 000 €	9,4 1 404 000 €	9,4 1 404 000 €
Kansalaisviestintä ja -neuvontapalvelu	1,8 270 000 €	14,3 2 142 000 €	14,5 2 178 000 €	16,2 2 430 000 €	16,2 2 430 000 €
Hankehallinta, koordinointi ja yhteistyö	3,7 551 250 €	16,0 2 405 250 €	14,0 2 092 500 €	11,6 1 737 000 €	8,8 1 314 000 €
Vaadittavat Infra investoinnit	- 5 340 000 €	- 3 792 000 €	- 3 792 000 €	- 3 792 000 €	- 3 792 000 €
Yhteensä (HTV)/v	18,4	80,2	69,8	57,9	43,8
				226,2	219,0
Yhteensä (Euro)/v	8 096 250 €	15 818 250 €	14 254 500 €	12 477 000 €	10 362 000 €
				50 646 000 €	51 810 000 €
					102 456 000 €